

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1972:5

Göteborg

Björlanda 111

Steneby

Bedömning: boplatssmr. jäå?

Inv.nr 49002

Fyndrapporter 1973



Dnr 54/0912 21 JAN. 1973

BJÖRLANDA 111

Riksantikvarieämbetet
Statens Historiska Museum
Box 5405
114 84 STOCKHOLM

Dnr 8481/73

Göteborgs arkeologiska museum
Skärgårdsgatan 4
414 58 GÖTEBORG

Riksantikvarieämbetet får meddela, att riksantik-
varien vid föredragning den 15 oktober 1974

har beslutat, att fynden från undersökning å fastigh.

12:111 Steneby, Björlanda sn, Bo, utförd av Karin Rex

tillföres GAM

Fynden har ~~XXX~~ begärts av Eder. Fynden ej insända
av Eder

~~XXXXXX SKÄRTE FÖRTECKNING ÖVER DEN KOMMER XXXXX~~
~~XXXXXX SKÄRTE FÖRTECKNING ÖVER DEN KOMMER XXXXX~~

Stockholm den 15 oktober 1974

För riksantikvarieämbetet

Margareta Biörnstad
Margareta Biörnstad

Dnr. 4/74

BJÖRLANDA III 12:111 STENEBY GÖTEBORG
BOPLATSOMRÅDE JÄRNÅLDER?

12:111 STENEBY GÖTEBORG BOPLATSOMRÅDE JÄRNÅLDER?

Boplatz troligen från järnålder med rester efter huskonstruktioner samt en av sten uppbyggd terrass.

ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Läge: Steneby 1:2, Björlanda, Göteborgs stad.

Grävningsorsak: Planerad exploatering.

Grävningstid: 24-28 april, 2-30 juni, 31 juni-8 augusti 1972.

Arbetstid i fält: 547 arkeologtimmar och 764 grovarbetstimmar.

Undersökt yta: 411 kvm.

Platsledare: Karin Rex samt vid provgrävningar Stina Andersson.

NATURVETENSKAPLIGA BESTÄMNINGAR

C-14-analyserna har utförts vid Laboratoriet för radioaktiv datering, Stockholm. Två stycken prover har daterats, från anl 29 och 38 (Exkurs 2).

TOPOGRAFI

Undersökningsområdet var beläget på ett impediment inom ett åkerområde, som bildats där ett par större dalgångar går samman. Dessa går från Holm i norr till Östergårde i söder och från Säve flygplats i väster till Glöstorps i öster och begränsas delvis av mindre bergspartier (fig 1, 18). Undersökningsområdet utgjorde ett moränimpediment, på en höjd av 27-30 m över havet, och låg inom åkerområdet. Det var bevuxet med ek, björk och asp.

UTSEENDE FÖRE UNDERSÖKNING

Vid 1964 års inventering upptogs inom åkerholmen en stensättningsliknande lämning, som bedömdes som osäker och sannolikt sentida. Den var 5-6 m i diam och 0,3-0,4 m hög med ojämn yta och utan synliga stenar. Begränsningen var oklar, och lämningen var bevuxen med två björkar och några rönnbuskar samt kraftigt liljekonvaljbestånd.

ARBETSBESKRIVNING

Den osäkra fornlämningen avtorvades och nedrensning skedde i den ena halvan. Denna nedgrävning visade en relativt tät men ojämn stenpackning och gav spridda fynd av flinta och förhistorisk keramik. Anläggningen kunde därför icke avfärdas som sentida, men dess funktion var osäker. Den visade sig senare bestå av två anläggningar, vilka var åtskilda av ett stentomt parti (anl 1 och 2).

För att kontrollera förekomst av andra förhistoriska lämningar inom åkerholmen upptogs 7 st schakt (I-VII).

Dessa lades på de ställen där marken visade en förhöjning eller annan ojämnheter samt i områdets ytterkanter i sluttningen ned mot åkerområdet och på kullens krön (fig 2).

Dessa schakt gav samtliga mer eller mindre spridda fynd av flinta och keramik. Dessutom gjordes i schakten följande iakttagelser: Stenpackning (schakt II) av samma typ som den ovan beskrivna, ett lerlager (schakt IV) på mörk moig jord och en väl begränsad tät stenpackning (schakt VII) på sluttningen med en anad fortsättning under vegetationen, vilken tolkades som en eventuell terrasskant.

Dessa iakttagelser föranledde en utökad undersökning på platsen med syfte att utröna terrasskantens uppbyggnad och funktion samt att söka eventuella bosättningslämningar i anslutning härtill.

Den fortsatta undersökningen skedde genom ytterligare 8 schakt (VIII-XV) samt upptagande av begränsade mindre ytor (Y1-14, fig 2). Dessa upptogs i första hand vid terrasskanten. Ytorna har numrerats i den ordning, som de upptogs.

Samtliga framkomna anläggningar utgrävdes. Den återstående andra halvan av anläggning 1 och 2 utgrävdes mot slutet av undersökningen, då de flesta övriga anläggningar samt området i stort kunnat tolkas.

GRÄVNINGSIAKTTAGELSER

Vid undersökningen gavs allt som erfordrade vidareundersökning anläggningsnummer i löpande följd. Detta gav 38 st anläggningar, som tolkats på följande sätt (fig 3):

Rester efter husväggar:	anl 2,7,9,10,11,12,32
Stolphål:	20,26,27,33,36,37
Härd:	29
Avfalls el förrådsgropar:	18,19,38
Terrass:	13
Mörkfärgningar:	5,16,30,31,35
Röjningsrösen:	1,3
Grusgrop:	34
Osäker stenpackning:	28
Naturbildningar,	4,6, 14,15,17, 21-25.

Naturbildningarna utgjordes av dels moränsten och dels ojämnheter i vegetationsskiktet, vilka efter avtorvning framträdde som väl begränsade mörkfärgningar men som var endast ett par cm djupa.

Undersökningen visade att området utgjordes av en moränkulle, som var tämligen enhetligt uppbyggd. Den var täckt av ett 1 dm tjockt vegetationsskikt över en något skiftande morän. Moränen bestod av gul-brun sand eller grus med mer eller mindre starkt steninslag.

RESTER EFTER HUSVÄGGAR

Anl ä g g n i n g 2 (fig 4,23) utgjordes av en stenpackning av 0,2-0,7 m stora stenar. Den var mycket gropig och oklar i sin begränsning men tät och vällagd. Ett par större stenblock, vilka låg i utkanten av stenpackningen i dess norra del (fig 4) hade ett tunt lager av mörk moig jord under sig och bedömdes som ditlagda i samband med stenpackningen.

Under stenpackningen och delvis dold av denna fanns två stycken nergrävningar i den naturliga moränen (se anläggningarna 37 och 38 nedan).

Vid avtorvningen och innan det stod klart att anl 1 och 2 utgjorde två skilda anläggningar insamlades en del fynd från hela ytan för dessa anläggningar (fynd 10). Från avtorvning och rensning av anläggningen har spridda fynd insamlats (fynd 7). Spritt mellan stenarna i stenpackningen låg en del fynd (fynd 139), och där fanns också två mindre keramikkoncentrationer (fynd 141, 144). Utanför stenpackningen i dess södra del fanns fynd 29 och vid en djupare nedgrävning tillvaratogs fynd 34.

I området mellan anl 1 och 2 fanns enstaka spridda stenar inom ett för övrigt stentomt område. Här fanns enstaka spridda fynd (fynd 6,28,32) vilka låg under vegetationsskiktet i mörk moig jord. Dessutom fanns spritt över hela området under torven en del fynd (fynd 64). Vid nedrensning av profilen tillvaratogs fynd 148.

FYNDTABELL

Fynd nr	Grävn. enhet	Keramik oornrad	Flinta avslag		Flinta övrig		Flinta redskap			Övrigt		
			st	gr	st	gr	art	st	gr		st	gr
:1	7	Anl 2	6									
:2	8	- " -	8									
:3	9	- " -	8									
:4-6	139	- " -	110	3	54	9	672					
:7-9	141	- " -	208	1	17	4	581					
:10-12	143	- " -	16	2	15	1	4					
:13	144	- " -										
:14-16	10	Hela ytan f. anl 1+2		15	252	16	422	Flinstycke m.bearb.	1	119	Harts	(2) 2
:17-19	147	Anl 1 Mellan 1+2	13	1	8	2	323					
:20	6	- " -	5									
:21-23	28	- " -	48	2	3	1	2					
:24-25	29	- " -	12	2	1							
:26-28	32	- " -	72	4	16	4	62					
:29	34	- " -	4									
:30	64	- " -	16									
	147	- " -	13	1	8	2	323					
:31-33	148	- " -	60	6	190	5	838					
	Summa		586	36	556	42	2904		1			(2)

Anläggning 7 (fig 3) låg på ett djup av ca 20 cm under grästorven. Den bestod av en mycket tät och vällagd stenpackning av 0,2-0,4 m stora stenar. Stenpackningen var väl begränsad. Då denna anläggning låg endast ett par meter från en stengärdesgård, och åtskilligt med röjningssten från åkern på motsatta sidan gärdesgården slängts in mot kullen, hade en eventuell fortsättning av anläggning 7 dolts under röjningssten. Dessutom hade en kraftig dumpjordshög under grävningens gång upplagts intill gärdesgården. Anläggningen utgrävdes ej och bedömdes vara så starkt skadad av gärdesgården och åkerröjningen att en vidare undersökning ej ansågs motiverad.

:34 Fynd 58: flinta avslag 2 st, 13 gr.

Anläggning 9 (fig 3) var en mycket tät och vällagd stenpackning av 0,1-0,2 m stora rundade stenar (fig 20-21). Dessa var lagda till en höjd av 0,2-0,3 m på ett tunt lager av mörkfärgad moig jord ovan den naturliga bruna moränen. Stenpackningen var ca 3 m lång och en knapp meter bred i nordost-sydvästlig riktning. I sydvästra delen svängde den av i närmast rät vinkel åt sydost. I anslutning till denna vinkel fanns två större stenblock 0,4-0,5 m stora. Dessa låg på utsidan av vinkeln och hade mörk jord under sig i ett tunt lager ovan den naturliga bruna moränen (fig 21). Anläggningens längdaxel var parallell med anläggning 11 och knappt 2 m från denna (se nedan).

Två mindre keramikkoncentrationer fanns i stenpackningen mellan stenarna (fynd 156 sydvästra delen, fynd 157 nordöstra delen). Dessutom fanns spridda fynd från anläggningen, vilka huvudsakligen låg i stenpackningens övre del (fynd 86).

FYNDTABELL

Fynd nr	Keramik oörnerad	Bränd lera	Flinta avslag		Flinta övrig		Anm.
	gr	gr	st	gr	st	gr	
86	2						
156	82 133		5	72	2	3	(fig 29)
157	50		14	37	8	239	
Summa	112		19	109	10	242	

Anläggning 10 (fig 3,7) var en troligen mycket starkt skadad stenpackning. Den var mycket oregelbunden och oklart begränsad med en gles packning av 0,2-0,3 m stora stenar. Anläggningen var ungefär 3,5 m lång och 1,5 m bred i nordnordväst-sydsydost. Stenpackningen urskilde sig klart från omgivningen som var relativt stentom och med endast naturlig morän under vegetationsskiktet (fig 19).

Stenarna i anläggningen låg på ett tunt lager av mörkfärgad mo ovan den naturliga bruna sanden. Anläggningens längdaxel låg parallell med anläggning 12 och ca 2 m från denna. Spritt över hela anläggningen fanns en del fynd (fynd 107). Dessutom påträffades invid profilen fynd 103 och fynd 104.

FYNDTABELL

Fynd nr	Keramik oornrad	Flinta avslag		Flinta övrig		Flinta redskap		
	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr
103						Avslag med retusch	1	18
104	26							
107	17	38	496	14	1285	Spån m.ret.	1	1
Summa	43	38	496	14	1285		2	

Anläggning 11 (fig 3) utgjorde en relativt gles, men väl begränsad stenpackning av 0,1-0,3 m stora stenar. Dessa låg i 1-2 lager på ett tunt lager av mörkfärgad mo ovan den naturliga gulbruna moränen. Stenpackningen var oregelbundet avlång i nordost-sydvästlig riktning 2,5 m lång och drygt 0,5 m bred. Dess längdaxel låg parallell med anläggning 9 och knappt 2 m från denna (fig 20).

Fynd av flinta och keramik låg spritt mellan stenarna (fynd 96).

FYNDTABELL

Fynd nr	Keramik oornrad	Flinta avslag		Flinta övrig	
	gr	st	gr	st	gr
96	10	1	<1	4	288

Anläggning 12 var till sin uppbyggnad och konstruktion lika anläggningarna 10 och 11 med stenar av 0,2-0,3 m storlek. Enstaka större stenar förekom 0,4-0,5 m stora. Stenpackningen var något oregelbunden men klart begränsad och utskilde sig tydligt från den omgivande naturliga moränen, som endast hade spridda stenar (fig 19). Stenpackningen var tät och vällagd, men i dess norra del fanns för området ovanligt mycket sten och det var osäkert huruvida stenpackningen sträckte sig in i området för schakt II eller om dessa stenar, vilka låg glest hörde till den naturliga markytan.

Anläggningen var 1,5 m bred och 3,5 m lång i nord-nordväst-sydsydost och var parallell med anläggning 10, och knappt 2 m från denna (fig 19). I anläggningen fanns enstaka fynd (fynd 97,98). Alldeles intill och i nivå med underdelen av stenpackningen fanns 2 st rundade mörkfärgningar (se anl 18 och 19).

FYNDTABELL

Fynd nr	Keramik	Flinta		Flinta		Flinta redskap		
	oörnerad	avslag		övrig		art	st	gr
	gr	st	gr	st	gr			
:51-54 97	9	7	51	2	107	Tillsl. flintstycke	1	30
:55-57 98	9	8	88	11	304			
Summa	18	15	139	13	411		1	

Anläggning 32 (fig 3) var en mycket tät och vällagd stenpackning ca 1x2 m i nord-sydlig riktning. Den utskilde sig klart från den omgivande markytan som var helt naturlig med enstaka spridda stenar i gulbrun grusig sand (fig 22). Stenpackningen var lagd i ett ca 20 cm tjockt lager och låg på ett tunt lager av mörkfärgad mo ovan den naturliga moränen. Anläggningen tycktes ha en svagt vinklad form och intill den fanns ett större stenblock, som hade mörk jord under sig. Stenpackningen bestod av 0,2-0,3 m stora rundade stenar. Spritt mellan stenarna i stenpackningen fanns fynd av flinta och keramik. Fynd 131 från avtorvningen och rensningen, fynd 153 från genomgrävning i södra delen och fynd 155 från den norra delen.

FYNDTABELL

Fynd nr	Keramik	Kol	Flinta		Flinta	
	oörnerad		avslag	övrig		
	gr	gr	st	gr	st	gr
:58 131	55					
:59-62 153	23	14	2	2	4	479
:63-64 155	33		2	35		
Summa	111	14	4	37	4	479

STOLPHÅL

Anläggningarna 20, 26 och 27 (fig 3) framkom vid rensning ca 20 cm under torven. De framträdde mot den naturliga gulbruna moränen som tydliga något oregelbundet runda mörkfärgningar av moig svagt sotig jord och var omkring en halv meter i diameter. Vid genomgrävningen visade de sig dock vara av olika konstruktion.

Anläggning 20 (fig 14) var ca 30 cm djup och hade rundad botten. Det svagt sotiga molagret var dock endast ca 20 cm djupt (lager 1) och därunder fanns ett ca 10 cm tunt lager av ej sotig humusfärgad moig sand (lager 2) och därunder den naturliga moränen (lager 3). I ena kanten av det sotiga lagret fanns några mindre stenar. Denna anläggning har tolkats som ett stolphål med resterna efter stolpen i lager 1. Lager 2 har tolkats som nedgrävningsspår och stenarna i kanten av

lager 1 som stödstenar.

Fynd 116: flinta avslag 2 st, 24 gr :65
flinta övrig 1 st, 6 gr. :66

A n l ä g g n i n g 26 (fig 9) hade likartad konstruktion som anläggning 20 men saknade stödstenar. Den var ca 25 cm djup och hade en något flackare botten än anläggning 10.

Fynd 114: flinta avslag 2 st, 2 gr. :67

A n l ä g g n i n g 27 (fig 15) hade ej några synliga nedgrävningsspår. Den var ca 30 cm djup och hade en något spetsig botten. Detta berodde på att det mörka lagret (lager 1) låg inkilat mellan en större sten och några mindre stenar i botten. Detta har tolkats så att stolpen varit inkilad mellan stödstenar i botten på gropen.

Fynd 115: knuta 1 st, 86 gr :70
flinta avslag 1 st, 9 gr :68
flinta övrig 1 st, 5 gr. :69

A n l ä g g n i n g 33 (fig 3) syntes efter upprepning som en tydlig rund mörkfärgning ca 20 cm i diam mot den omgivande naturliga brungula moränen. Den bestod av humusfärgad mo, som ej var sotinblandad och var ca 20 cm djup med rundad botten (fig 16). Inga stödstenar kunde iakttagas, men den naturliga moränen var i detta område relativt stenig, och möjligen har mindre stenar i gruset haft en stödjande funktion på samma sätt som nedlagda stödstenar. Inga fynd.

A n l ä g g n i n g 36 (fig 3) i närheten av husväggen anläggning 32 syntes som en tydlig humusfärgad mörkfärgning i den naturliga gulbruna moränen. Den var ca 20 cm i diam och 10 cm djup med rundad botten. Den var ej sotig men med enstaka kolbitar i och tolkas som ett osäkert stolphål. Inga fynd.

A n l ä g g n i n g 37 (fig 3,17) belägen under stenpackningen i anläggning 2 var en ca 40 cm stor mörkfärgning av svagt sotig mo. Den var ca 20 cm djup, hade rundad botten och ett par mindre stenar i kanten. Inga fynd fanns i anläggningen, som har tolkats som ett stolphål, där den naturliga moränen tjänat som stödstenar tillsammans med några lagda stenar.

HÄRD

A n l ä g g n i n g 29 (fig 3) syntes efter avtorvningen som en väl begränsad rund mörkfärgning med rikligt med kol och skörbränd sten. Den var klart begränsad mot omgivande brungul stenig grusig sand. Den var ca 1 m i diam. Vid genomgrävning konstaterades, att den var ca 20 cm djup med flackt rundad botten och helt utfylld med starkt skörbrända stenar. Under härden

fanns två st nedgrävningar ca 40 cm djupa och med rundad botten (fig 13). Dessa bestod av humusfärgad ej sotig mo och med enstaka mindre stenar. De avtecknade sig klart mot den naturliga gulbruna moränen. Hur dessa nedgrävningar skall tolkas är oklart, men de bör vara av tidigare anläggningstid än härden, då denna överskar båda dessa nedgrävningar.

Fynd från framrensning av härden och området närmast intill denna är 123. Från nedgrävningen av härden och groparna under denna var fynd 152.

FYNDTABELL

Fynd nr	Keramik oornrad	Kol	Flinta avslag		Flinta övrig	
	gr	gr	st	gr	st	gr
123	12		1	2		
152	54	36	1	3	7	11
Summa	66	36	2	5	7	11

AVFALLS- ELLER FÖRRÅDSGROPAR

Anläggningarna 18 och 19 framkom under vegetationsskiktet och i nivå med stenpackningen, anläggning 12, alldeles intill denna. De hade en något oregelbundet rund form och var en dryg meter i diameter. De var ca 30 cm djupa (profilen ritad först sedan nedrensning skett ca 10 cm) och bestod av humusfärgad moig jord. I anläggning 19 var denna jord svagt sotig, men några kolbitar fanns ej. I botten av groparna fanns några stenar 0,2-0,3 m stora, vilka låg i gropens kant. Dessa var endast ett fåtal och fanns ej i hela gropen, men de tycktes lagda för att tjäna som stöd åt gropen. Stenarna har tolkats som eventuell partiell stenkläddning av gropen. Anläggning 19 hade rundad botten medan anläggning 18 hade en ojämn botten (fig 11,12).

En järnspik som låg i överdelen av anläggning 19 har ej tillvaratagits.

FYNDTABELL

Fynd nr	Grävn. enhet	Flinta avslag		Flinta övrig	
		st	gr	st	gr
136	Anl 18	2	8		
119	Anl 19			2	29
Summa		2	8	2	29

Anläggning 38 (avfallsgrop) belägen under stenpackningen i anläggning 2 var ca en halv meter stor rund och relativt klart begränsad mörkfärgning av sotig mo (fig 4). Den var ca 30 cm djup och hade stenar i botten, av vilka några föreföll lagda (fig 10).

FYNDTABELL

:79-82

Fynd nr	Keramik oornrad	Kol	Flinta avslag		Flinta övrig	
	gr		st	gr	st	gr
150	274	24	7	13	21	119

TERRASS

Anläggning 13 (fig 3,8) var en kraftigt uppbyggd stenpackning, som var belägen på kullens södra sluttning och upp mot dess krön. Den bildade en tydlig kant mot sluttningen och var klart begränsad i sin södra och sydvästra del (fig 25). I norr och nordost tunnade den succesivt ut och begränsningen var till vissa delar oklar (fig 24). Den täta stenpackningen fortsatte ej in i yta 3. Inom denna yta fanns oregelbundet spridda stenar 0,2-0,3 m stora. Vid nedgrävning konstaterades att en del av stenarna hade ett tunt lager av moig mörk jord under sig. Någon koncentration av dessa stenar kunde ej konstateras. Vid nedrensning av profilen mellan yta 10 och 11 kunde konstateras, att denna troligen täckte begränsningen åt detta håll. Stenpackningens tjocklek varierade beroende på kullens sluttning. Så var den endast lagd i ett till två lager inom yta 2 medan den inom yta 10, där sluttningen var kraftigare, var lagd i flera lager. Stenarna var 0,1-0,3 m stora, men enstaka större stenblock fanns även. Begränsningen åt sydsydost kunde ej fastställas helt på grund av en kraftig rotvälta. Genom schakt XII kunde dock konstateras, att stenpackningen ej sträckte sig ned i detta område.

Inom yta 10 fanns i överdelen av stenpackningen en rad ca 3 m lång av jämnstora 0,2 m stora runda stenar i riktning nordnordväst-sydsydost. Denna "stenrad" låg ungefär en halv meter från profilen mellan yta 10 och 11 och löpte parallellt med denna. Hur detta skall bedömas är osäkert. Möjligen är det en tillfällighet att stenarna hamnat på rad eller så har det varit en medveten strävan för att tjäna någon funktion. Stenarna utskilde sig ej från stenpackningen i övrigt vad beträffar form och storlek (fig 24).

Spridda fynd av flinta och keramik fanns över hela anläggningen. Från avtorvning och rensning av anläggningen inom yta 2 är fynd 66 och 68 varav fynd 66 från norra delen och fynd 68 från den södra delen. Mellan

stenarna fanns inom yta 2 fynd 151. Inom yta 10 är fynd 108 från avtorvningen och rensningen medan fynd 158 är samlat mellan stenarna i stenpackningen. Vid nedrensning av profilen mellan yta 10 och 11 tillvaratogs fynd 161. Fynd 52 är från den del av schakt VII som gick genom anläggningen.

FYNDTABELL

Fynd nr	Keramik	Pimpsten	Kvarts	Flinta avslag		Flinta övrig	
	oornrad			st	gr	st	gr
85-85	52	27		1	2	6	97
86-87	66			9	152	5	260
88-91	68	85		3	62	4	244
92-95	108	33	8	14	376	9	418
96-98	151	42		11	468	7	1100
99-101	158	80		35	455	26	1450
102-104	159	11		1	5	5	619
105-107	161	133		17	127	13	808
Summa	411	8	8	91	1647	75	5026

MÖRKFÄRGNINGAR

A n l ä g g n i n g 5 (fig 3) låg på ett djup av 10-15 cm under torven och bestod av en oregelbundet oval mörkfärgning av humusfärgad moig grusinblandad sand. Den var ca 15 cm djup med rundad botten och var fyndtom. Inga stensamlingar i anslutning till mörkfärgningen kunde konstateras förutom två löst liggande stenar ca 0,1 m stora i mörkfärgningens yta.

108 Fynd 55: flinta övrig 1 st, 1 gr.

A n l ä g g n i n g 16 (fig 3) framträdde efter djuprensning på ett djup av ca 30 cm under torven. Den bestod av en tydlig och klart begränsad rund mörkfärgning ca 0,5 m i diam av humusfärgad ej sotig moig jord. Dess djup var ca 15 cm och botten var mycket ojämn och oregelbunden men med mycket tydliga konturer. Tolkningen av anläggningen som förhistorisk är något osäker. Inga fynd.

A n l ä g g n i n g 30 (fig 3) var en rund mörkfärgning ca 75 cm i diam och ca 10 cm djup. Den bestod av humusfärgad mo, som ej var sotig. Inga stenkonstruktioner kunde konstateras i anläggningen. Dess funktion är osäker, men den kan knappast anses som en naturlig bildning, då den var mycket tydlig och låg klart ned i den naturliga moränen i en jämn skålform. Dess belägenhet mellan anläggningarna 10 och 11 gör det möjligt att den har något samband med någon eller båda dessa anläggningar. Inga fynd.

A n l ä g g n i n g 31 (fig 3) överensstämde helt med konstruktionen för anläggning 30, men var ungefär hälften så stor. Den har ej kunnat tolkas. Inga fynd.

Anl ä g g n i n g 35 (fig 3) belägen strax utanför grusgropen (anl 34) utgjordes av två stycken avlånga mörkfärgningar ca 20 cm breda och ett par centimeter djupa i den naturliga gula sanden. De var fyndtomma och har ej kunnat tolkas.

RÖJNINGSRÖSEN

Anl ä g g n i n g 1 (fig 2,4,23) bestod av en något oregelbunden rund stenpackning av stenar av varierande storlek men huvudsakligen 0,1-0,2 m stora. Mindre skärvsten förekom i smärre områden liksom enstaka större stenar 0,3-0,5 m stora. Ytan var gropig och ojäm. Inom ett mindre område i anläggningens sydvästra del fanns under stenarna en naturlig förhöjning i moränen bestående av grusig sand. Strax öster om denna fanns en mindre nedgrävning i moränen. Den var utfylld med stenpackning i mörk svagt sotfärgad mo. (Se profil 4, fig 5). Spritt inom hela anläggningen fanns fynd av flinta och keramik, vilken insamlats dels från avtorvningen norr om profilen (fynd 1) och söder om profilen (fynd 14) dels från genomgrävningen av stenpackningen norr om profilen (fynd 134) och söder om profilen (fynd 19). Dessutom fanns några mindre fyndkoncentrationer i stenpackningen (fynd 27,45,31,44). Fynd 27 låg i den mörkfärgade nedgrävningen.

FYNDTABELL

Fynd nr	Keramik	Bränd	Flinta		Flinta		Flinta redskap			Övrigt		
	oornrad	lera	avslag		övrig		art	st	gr		st	gr
	gr	gr	st	gr	st	gr						
109-110	1	38	3									
111-113	14	116		16	222	10	361					
114-119	19	11		17	155	23	1135	Knuta	2	384	Kvarts Ker. oornrad	2 22 11
120-123	27	52		7	69	4	14	Avslag av slip.redsk.	1	1	Kvarts	1 1
124-126	31	84		1	2							
127	41	185										
128-130	45	27		2	12	1	1					
131-133	134	218		13	78	44	2790					
Summa	731	3	56	537	82	4301		3			3	

Fynd insamlat gemensamt över anläggning 1 och 2 se under anläggning 2.

Anl ä g g n i n g 3 (fig 3) syntes som en väl begränsad förhöjning ca 0,3 m hög ovan den omgivande markytan. Stenpackningen var relativt tät men med mycket varierande stenstorlek från 0,05-0,3 m. Nedrensningen i yta 1 och 4, för att kontrollera stenpackningens begränsning, var något besvärlig på grund av att området genomkorsades av kraftiga rötter.

Nedrensningen blev därför något grov, men iakttagelserna överensstämde ungefär med vad som kunde iakttagas inom yta 1 och 4. Möjligen var stenarna inom denna del (yta 1 och 4) i allmänhet något större och jämnare 0,2-0,3 m stora. Stenpackningen var lagd på en naturlig svag förhöjning i moränen, och täckte delvis ett jordfast block invid vilket fanns en mindre nedgrävning av brun moig sand (profil 1, fig 6). Stenpackningen var tätast och hade sin högsta höjd i anläggningens mitt intill profilen. Fynden, vilka låg spridda inom hela anläggningen, har till viss del slagits samman. Fynd 54 är från avtorvning och rensning i området norr om profilen och fynd 62 från området söder om profilen. Fynd 71 är hopsamlat från stenpackningen mellan stenarna i anläggningens norra del och fynd 67 från anläggningens södra del. Under stenpackningen vid nedgrävningen intill stenblocket låg fynd 83.

FYNDTABELL

Fynd nr	Keramik	Flinta		Flinta		Flinta redskap			Övrigt		
	oornrad	avslag	st	gr	st	gr	art	st	gr	st	gr
134-136 137-139 140-143	54 62 67	68 35 118	18 9 7	120 65 138	11 7 11	630 164 1145	Avsl.m. retusch	1	50	Harts	(2)
144-147 148	71 83	11 2	3 1	5 1	2 1	91					
	Summa	232	39	329	31	2030		1		(2)	

GRUSGROP

Anläggning 34 (fig 3) vilken märkts som en grop i markytan före avtorvningen visade sig vara en sentida grusgrop, som fyllts igen med diverse avfall som tegel, glas och porslin. Stenarna, som fanns intill kanten på denna grop i ytans södra del, har bedömts vara uppkastade från grusgropen i samband med en sandtäkt.

OSÄKER STENPACKNING

Anläggning 28 (fig 3) utgjordes av en sten-samling som var mycket otydlig och som bestod av 0,2-0,3 m stora stenar. De låg på ett lager av mörkfärgad mo och hade en del keramikfynd mellan stenarna (fynd 47). Begränsningen för stenpackningen var mycket otydlig och det var omöjligt att avgöra huruvida det var en förhistorisk konstruktion eller endast en naturlig ansamling av sten.

149 Fynd 47: keramik 2 gr.

ÖVRIGT

I schakt IV fanns ett 5-15 cm tjockt lager av lera under vegetationsskiktet. Detta låg på ett mörkfärgat moigt lager, ca 5 cm tjockt ovan den naturliga moränen. För att begränsa detta lerlager drogs schakten XIII och XIV. I schakt XIV sträckte sig lerlagret 3 m in i schaktet och i schakt XIII 0,5 m. Denna lera fanns inte på något annat ställe inom undersökningsområdet (fig 2).

Schakt XV uppvisade en för området avvikande profil med ett 20 cm tjockt lager av sotfärgad sandig mo med rikligt med skörbrända stenar under ploglagret. I det sotfärgade lagret fanns dock inga kolbitar. Inom en del av schaktet fanns mellan ploglagret och sotlagret ett ca 10 cm tunt lager av brun mo. Enstaka fynd av keramik fanns i schaktet tillsammans med flintavslag av för området ovanligt fin kvalitet med tunna breda avslag. Dessutom fanns en slipad tjocknackig yxa, som var omhuggen. Fynd från schaktet har givits nr 167.

Spridda fynd av flinta och keramik fanns över hela undersökningsområdet med undantag för yta 9 som var fyndtom. Ett par mindre keramikkoncentrationer fanns, en i schakt II (fynd 57) och en inom yta 3 (fynd 76). Fynd 76 var en mindre koncentration av keramik mellan ett par stenar i mörk jord. Det gick ej att avgöra hurvida någon konstruktion var uppbyggd i anslutning till keramiken, då området var starkt omrört genom kraftigt rotsystem från ett träd. Fynden redovisas från de olika schakten och ytorna. Yta 1 och 4 upptas helt av anläggning 3 och yta 2 och 10 helt av anläggning 13 och har därför inga fynd.

Runt kullen i de upplöjda åkrarna, har ytplockats fynd av flinta och keramik inom begränsade områden betecknade A-C (fynd 169-172, fig 2).

Vid fyndgenomgång har hopslagningar kunnat ske, vilket gör att åtskilliga fyndnummer måst utgå. Numrens ojämna fördelning beror på att fynden insamlats succesivt från hela undersökningen och först vid rapporten sammanställets efter grävningsenheter.

FYNDTABELL

(Se omstående sida)

FYNDTABELL

Fynd nr	Grävn. enhet	Ker. oorn.	Bränd lera	Kol	Kvarts	Flinta avslag		Flinta övrig		Flinta redskap			Anm.
		gr	gr	gr	gr	st	gr	st	gr	art	st	gr	
:150 - 152	18	Sch I	33										
:153 - 154	35	Sch II allm.	41	4		3	31	2	3				I veg. skiktet
:155 - 156	40	Sch II 6-9 m											Spritt
:157 - 159	46	Sch II 1-2 m	1			4	10	4	76				Spritt
:160	57	Sch II 0-2 m	177					1	1				Spritt
:161	41	Sch III											Keramikkonc.
:162 - 163	42	Sch III 4-6 m	11							Kärnfragm.?	1	5	Spridda
:164 - 166	43	Sch III 10-11 m	17			1	38						Spridda
:167 - 169	48	Sch IV	13			1	1	2	10				Spridda
:170 - 171	49	Sch V	8			2	20	3	250				Spridda
:172 - 173	50	Sch VI	38			1	3						Spridda
:174 - 176	53	Sch VII 9-11 m	1			3	27						Spridda
:177 - 178	56	Sch VII 0-4 m	10			1	7	2	1				Spridda
:179 - 181	78	Sch VII	10			1	4						Spridda
:182 - 183	87	Sch VIII				3	36	1	22				Spridda
:184 - 185	85	Sch IX				1	15	3	71				Spridda
:186	88	Sch X	2			2	13			Knuta	1	112	Spridda
:187 - 189	117	Sch XI											Spridda
:190 - 191	130	Sch XII			32	1	16	1	38				Spridda
:192	165	Sch XIII				4	22	3	22				Spridda
:193 - 195	166	Sch XIV	4			1	2						(1 avslag)
:196 - 200	167	Sch XV	8	15		3	80	3	226				Spridda
:201 - 204	72	Yta 3	6	2		20	473	18	854	Yxa slip. mittfragment	1	163	Spridda
:205 - 207	76	Yta 3	270			15	266	14	1095				Spridda
:208 - 209	91	Yta 3				6	41	8	322				Koncentration
:210 - 214	92	Yta 3	36	18		11	189	8	445	Knuta	1	66	Nedrensning i västra delen
:215 - 218	89	Yta 5	42									166	Nedrensning i östra delen
:219 - 221	90	Yta 6	70			21	306	12	428	Skivskrapa	1	30	Spridda
:222 - 223	95	Yta 7				2	20	5	222				Spridda
:224 - 227	102	Yta 7	50			13	218	7	1130				Norra delen
:228	109	Yta 7				22	275	23	1186	Avslag med retusch	1	21	Intill yta 1
:229 - 230	99	Yta 8				1	140						Mellan anl 10-12
:231 - 234	112	Yta 11	109			1	19	6	339				Veg. skiktet
:235 - 237	160	Yta 11	25			30	590	13	686	Skrapa?	1	39	Från avtorvningen
:238 - 241	120	Yta 12	56	2		4	12	5	876				Spridda
:242 - 245	126	Yta 13	3			10	73	2	380				Spridda
:246 - 249	100	Allm.	33	10		14	109	8	477	Flintstykke m. bearbetn.	1	48	Spridda
:250 - 252	169	Åker A	3			12	90	2	4				
:253 - 255	170	Åker B	20			17	229	16	257				
:256 - 258	171	Åker C	34			42	347	102	1192				
:259 - 261	172	Åker B+C	12			43	318	56	1089				
						10	159	8	439				
Summa			1143	51	41	32	337	4365	342	12157	8		

TOLKNING

Inom det undersökta området har påträffats rester efter en förhistorisk bosättning. Men området har blivit starkt skadat och omrört av senare tiders ingrepp.

Arrendatorn till marken kände till, att den gärdsgård, som utgjorde gräns mellan kullen och åkern sydost därom blivit flyttad i samband med att åkern

odlats upp. Gärdesgården hade gått 5-10 m längre åt sydost och ut i åkern. Hela området innanför gärdesgården hade varit trädbevuxet, och i samband med att gärdesgården flyttades och marken röjdes upp för att utvidga odlingen hade åtskilligt med sten plockats i åkern. Denna hade till viss del slängts in över gärdesgården, men mycket sten hade även lastats på kärror och körts in på kullen och tippats där. Troligt är att anläggningarna nr 1 och 3 är sådan röjningssten från åkrarna. Dessa båda anläggningar hade ju en relativt blandad stenstorlek, var mycket oregelbunden och ojäm till sin uppbyggnad och skilde från övriga stenpackningar inom området.

Anläggning 13 har tolkats som en uppbyggd terrasskant lagd på den plats där sluttningen från kullens krön var brantast. Möjligen har denna terrass uppbyggts i samband med någon byggnad på kullens krön, men detta kunde ej fastställas på grund av de skador som förorsakats området genom grustäkt. Terrasskanten kan omöjligt ha bildats av från åkern inslängd sten, då gärdesgården låg ca 10 m från terrasskanten, och så långt slänger man knappast sten, som endast behövde lämpas över gärdesgården. Möjligen kan även terrasskanten utgöra tippad röjningssten, men detta är knappast troligt då stenpackningen var mycket vällagd och väl begränsad. Dessutom anades, men kunde ej klart fastställas, någon slags medvetet lagd stenrad på terrassens krön. Vad denna haft för funktion är likaså oklart.

De väl begränsade relativt fina stenpackningarna anläggning 9-12,32 och eventuellt anläggning 2 har tolkats som resterna av husväggar, likaså anläggning 7. De tydligaste var anläggningarna nr 9 och 32. Dessa hade helt likartad konstruktion med stora stenblock lagda på utsidan av stenpackningen. Dessa stenblock kan ha varit något slags stödstenar i hörnet av hus eller på ställen där ett extra stödfundament erfordrades.

Husgrunderna var troligen anlagda på en gammal markyta utan föregående markröjning. Detta anades i den tunna mörkfärgning av jorden, som fanns under samtliga som husväggar tolkade anläggningar.

Anläggning 9 hade en vinklad form och stödstenarna fanns på utsidan av denna. Parallell med denna anläggning var anläggning 11 vilken hade likartad konstruktion men saknade stödstenar. Möjligen bildar dessa båda anläggningar väggar i ett gemensamt hus.

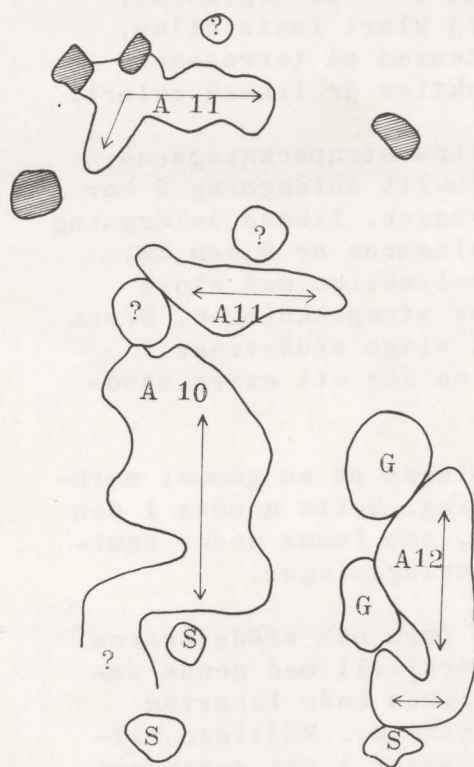
Anläggningarna 10 och 12 hade likartad uppbyggnad och låg parallellt. Stenpackningar, som låg i vinkel eller parallellt med dessa för övrigt fanns ej, varför anläggningarna tolkats så att de kan höra

ihop i ett och samma hus. För denna tolkning talar även anläggningarna 18 och 19 vilka eventuellt är förrådsgröpar för något organiskt material eller avfallsgröpar. Dessa skulle ligga inuti huset, vilket snarare talar för förrådsgröpar. De var i det närmaste fyndtomma och deras funktion kunde således ej fastställas genom fynden.

I anslutning till anläggningarna 10 och 12 fanns 3 stolphål, vilket även stärker hustolkningen.

Husen 9/11 och 10/12 kan tolkas på två sätt. Den ena tolkningen är, att de utgör två separata hus, vars utsträckning är okänd, men som haft en bredd på ungefär 2 m (innermått). Den andra tolkningen är att anläggningarna 9/11 och 10/12 utgör ett stort långhus, där 9/11 eventuellt är ett förrum. Utsträckningen på 10/12 är något osäker.

Mörkfärgningarna anläggningarna 16, 30 och 31 har ej kunnat tolkas. Möjligen har de samband med husen. Nedan anges en tolkningsskiss där pilarna markerar husväggarnas utsträckning.



Tolkningsskiss

S = stolphål

G = grop

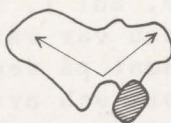
A = anläggning

? = mörkfärgning

Skala 1:100

Genom jämförelse med anläggning 9 och med tanken att stödstenar skall ligga på utsidan av husväggen har anläggning 32 tolkats som ett hörn av vägg. Anläggningen hade en vinklad form, som var distinkt på utsidan, men något otydlig på insidan. Försök till tolkning skissas nedan.

Anl. 32
Tolkningsskiss
Skala 1:100



Anläggning 2 har tolkats som en mycket osäker husvägg. Den hade stödblock på samma sätt som anläggningarna 9 och 32. Dessutom fanns en avfallsgrop under stenpackningen men ej helt täckt av denna. Likaså fanns ett stolphål i anslutning till stenpackningen. Denna tolkning får dock anses som mycket osäker, då anläggningen var otydlig, och då röjningssten kan ha tippats även över denna anläggning.

Anläggning 7 har tolkats som en eventuell del av husvägg. Detta skulle kunna indikera, att bosättningen haft en utsträckning ned mot åkern. Den röjningssten, som uppbrutits i åkern kan ha varit rester efter huskonstruktioner.

De nedgrävningar, som påträffats spritt inom området och som ej bör ha utgjort stolphål, avfallsgrop eller hård, har ej kunnat tolkas. De bör dock ha något samband med bosättning och kan ej avfärdas som naturliga. Hårdens (anläggning 29) förhållande till bosättningen kan ej avgöras.

Den lera, som fanns i schakt IV, XIII och XIV är troligen en sentida påford lera, ditlagd i samband med att på kullen varit anlagd trädgårdsodling med blomsterrabatter, vilket berättades av traktens folk.

Schakt XV låg skilt från bosättningsresterna och indikerar, med fynd bl a av en slipad yxa, även en neolitisk verksamhet på platsen.

FYNDBESKRIVNING

Fynden består huvudsakligen av flinta och keramik. Flintan är av en mager kvalitet och består mest av obearbetade avslag och övrig flinta. Redskap är endast ett fåtal och inte något, som kan ge en säker datering. En omhuggen slipad tjocknackig flint yxa (fynd 167) utgör undantag, men är funnen i ett från bopplatsen skilt område.

Keramikens är oornerad och av ett i allmänhet rödbrunt eller rödsvart gods, och förekommer mest i skärvor. Kärlform har i allmänhet ej kunnat bestämmas. En del av ett kärl hade en enkel rak botten och

välvd buk, som i överdelen böjer av i en vinkel in mot kärlet (fynd 150, anl 38, fig 26). Flera mynningsbitar finns med en rundad eller rakt avskuren något vikt mynningskant (fynd 156, anl 9, fig 26). En skärva har möjligen en antydning till glättad yta (fynd 27, anl 1).

På en skärva finns 2 runda hål, som borrats rakt igenom kärlväggen (fynd 19, anl 1, fig 27). Hålen har borrats medan leran ännu var våt, då hålet är jämnt på ena sidan men ojämnt på den andra. Dessa hål sitter på en mynningsbit och avsaknaden av flera hål gör det troligt att det är en skärva av något hängkärl.

Två skärvor har en tydlig fotlist (fynd 71, anl 3 och fynd 151 anl 13, fig 28). Dessutom finns fragment av vävtyngder (fynd 92, yta 3, fig 29, fynd 161, anl 13).

SAMMANFATTNING

Inom det undersökta området fanns resterna efter en förhistorisk bosättning, som dock var starkt skadad av senare tids ingrepp som grustäkt och markröjning. Området bestod av en moränkulle inom ett flackt åkerområde.

På denna kulle fanns ett antal stenpackningar, vilka tolkats som rester efter husväggar (anl 2,7,9-12 och 32). På kullens sluttning ned mot åkerområdet fanns en av sten kraftigt byggd terrass. Dessutom fanns i anslutning till husväggarna stolphål (anl 20,26,27, 33,36,37), avfallsgrop (anl 38), förrådsgrop? (anl 18,19) och ett antal gropar med mörk jord, vilka ej kunnat tolkas (anl 5,16,31) samt en härd (anl 29). Två anläggningar har bedömts som sentida röjningssten (anl 1,3).

DATERING

De boplatstrester, som påträffades inom undersökningsområdet, var alla av fragmentarisk karaktär. De till husväggar tolkade stensamlingarna var endast ett par meter långa och inte i något fall kunde de konstateras vara bevarade i sin fulla längd. Ej heller kunde helt säkert fastställas de eventuella husens konstruktion. Husgrunder, vilka är uppbyggda av sten, finns i järnålder. Keramiken består av en enkel oornerad brukskeramik som är svår att närmare tidsbestämma. De glättade skärvorna tyder närmast på yngre bronsålder eller äldre järnålder. Stolphål och avfallsgropar är allmänna på boplatser från de flesta perioderna under förhistorien varför ej heller dessa kan ge en närmare datering. Stenbyggda terrasser är relativt sällsynta men förekommer på boplatser, vilka kunnat dateras till järnålder.

För en närmare tidsställning återstår alltså endast C14. Prover för sådan datering är tagna från en avfallsgrop (anl 38) och från en härd (anl 29) vars

relation till övriga bosättningsrester kan vara något osäker. Proven har givit värdena 390[±]115 f Kr respektive 250[±]115 f Kr.

Flintan i schakt 15 visar dessutom att verksamhet kan ha förekommit på platsen även under neolitisk tid.

SUMMARY

The investigation area was situated on a small morainic waste in an extensive low-lying area of cultivated fields in Western Tuve on Hisingen, Gothenburg (figs. 1,18). On this hillock there were the remains of a prehistoric settlement, heavily damaged by gravel-pits and ground clearance in later times (fig. 3). (Gravel-pit structure 34, clearance stones structures 1 and 3).

The settlements remains consisted of post-holes (structures 20,26,27,33,36,37), rubbish pits (structures 18,19,38), wall constructions (structures 9-12,72,32), a terrace (structure 13) and a hearth (structure 29) as well as small dark-coloured pits the function of which it has not been possible to determine (structures 5,16,31). The finds consisted mainly of flint and pottery. Datable tools were lacking.

It was not possible to establish fully the relative chronology of the structures as the finds and constructions lacked a stratigraphy. Possibly the remains belong to one and the same settlement.

C14 samples from structures 29 and 38 have been dated to 390[±]115 B C and 250[±]115 B C respectively.

Outside the area with the above-mentioned settlement remains there were traces of probably Mesolithic activity which included, among other things, a re-worked polished flint axe and pottery (find 167, trench XV).

Karin Rex

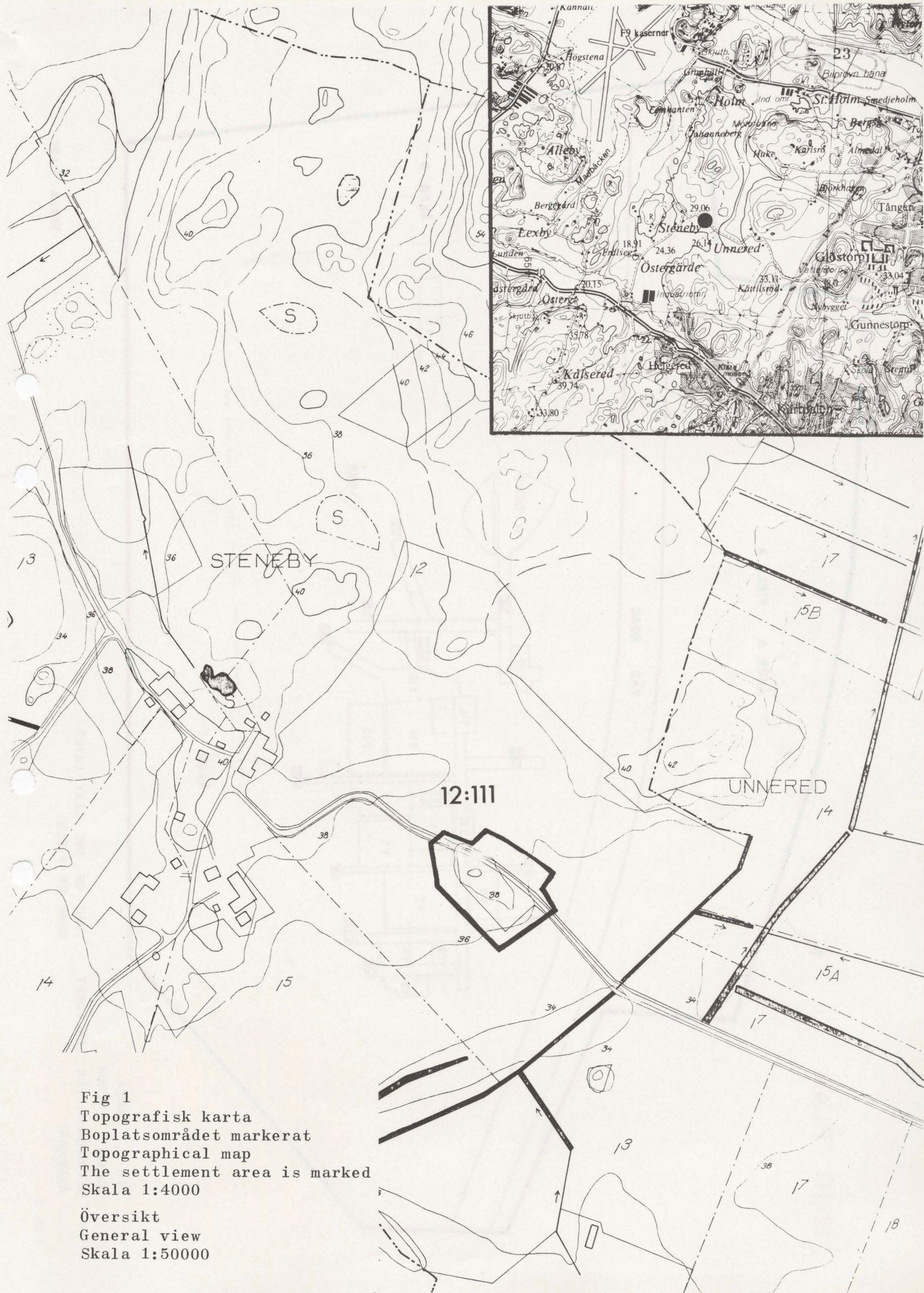
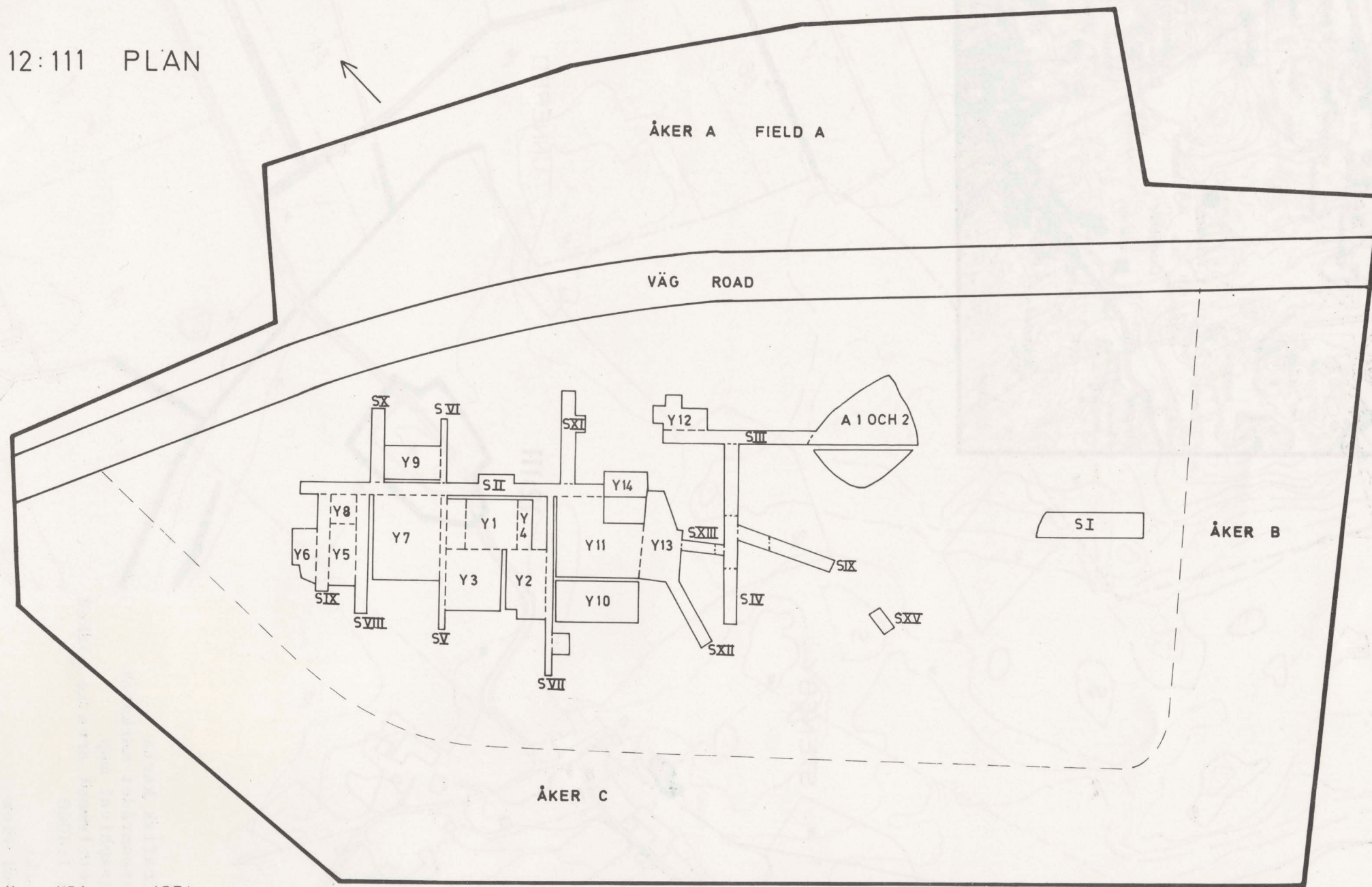


Fig 1
 Topografisk karta
 Boplatssområdet markerat
 Topographical map
 The settlement area is marked
 Skala 1:4000

Översikt
 General view
 Skala 1:50000

12:111 PLAN

24



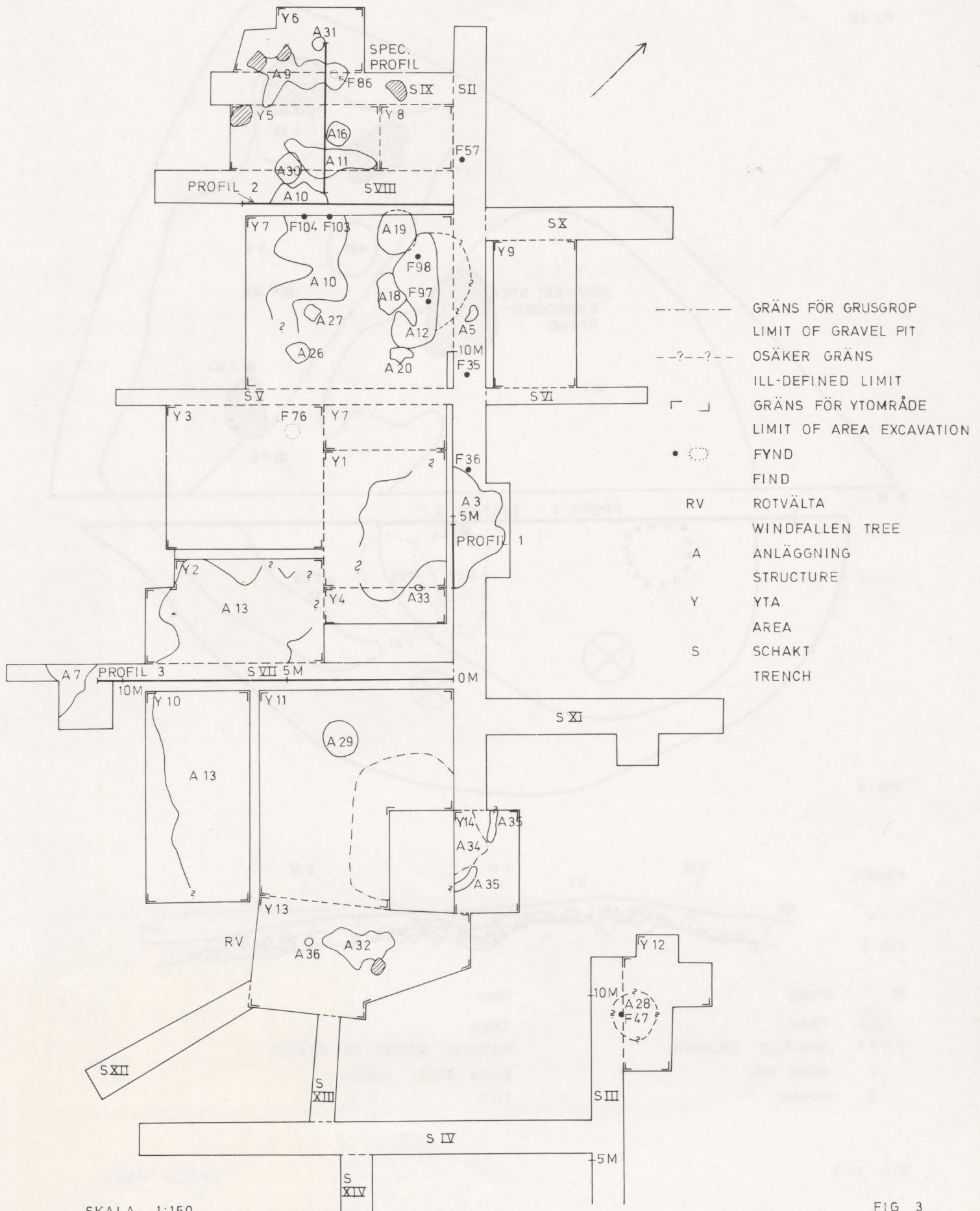
Y YTA AREA
 S SCHAKT TRENCH
 --- BEGRÄNSNING FÖR LERLAGRET
 — ÅKERKANT

LIMIT OF THE CLAY LAYER
 EDGE OF FIELD

FIG 2

SKALA 1:400

12:111 PLAN



SKALA 1:150

FIG 3

12:111 ANLÄGGNING 1 OCH 2. PLAN OCH PROFIL.
STRUCTURE 1 AND 2. PLAN AND SECTION.

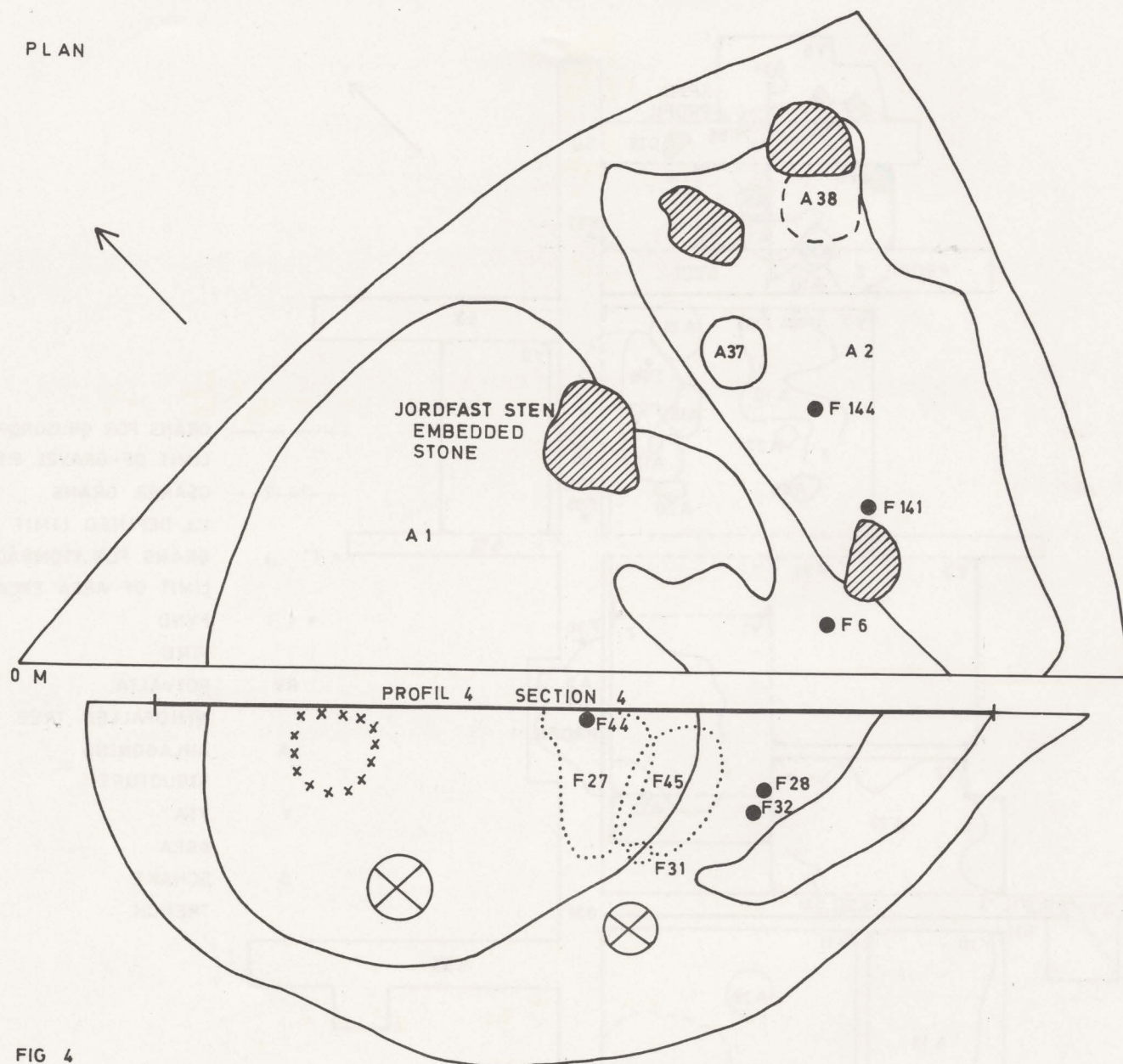
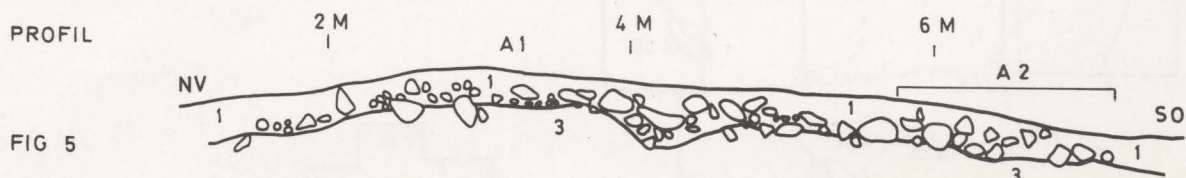


FIG 4



- ○ ○ ○ ○ FYND
⊗ TRÄD
× × × × NATURLIG GRUSHÖG
1. MÖRK MO
3. MORÄN

- FIND
TREE
NATURAL MOUND OF GRAVEL
DARK FINE SAND
TILL

FIG 4-5

SKALA 1:50

12:111 PROFILER
SECTIONS

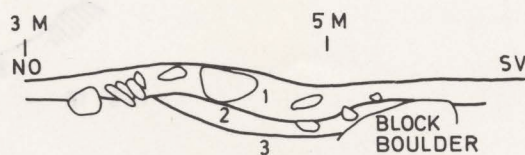
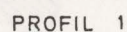


FIG 6

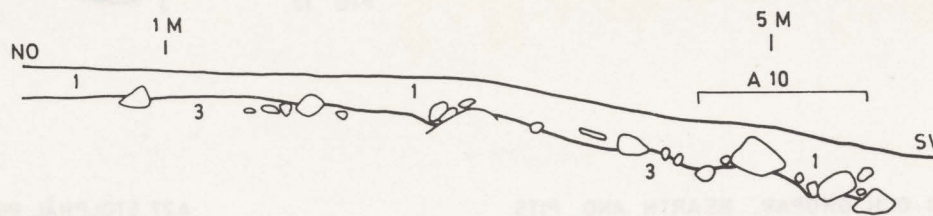
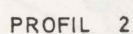


FIG 7

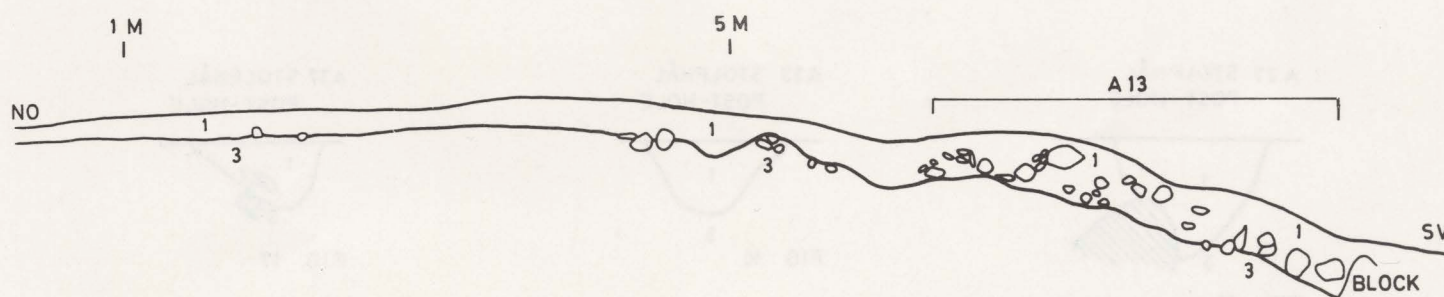
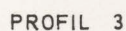


FIG 8

- | | |
|---------------------------------------|--|
| 1. MÖRK MO | DARK FINE SAND |
| 2. BRUN, MOIG SAND, NED -
GRÄVNING | BROWN SAND MIXED WITH FINE
SAND, HOLLOW |
| 3. MORÄN | TILL |

12:111 PROFILER SECTIONS

A 25 STOLPHÅL? POST-HOLE?

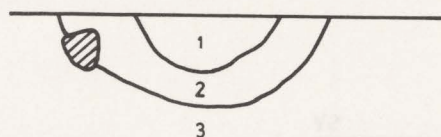


FIG 9

A 38 AVFALLSGROP, RUBBISH PIT

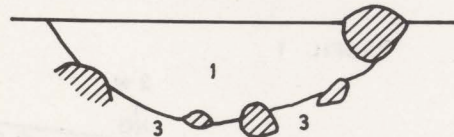


FIG 10

A 13 GROP. PIT

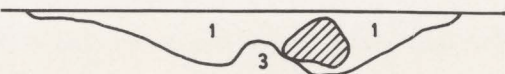


FIG 11

A 19 GROP. PIT

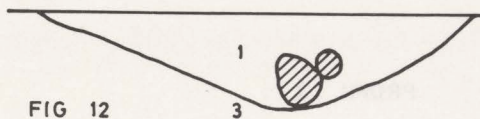


FIG 12

A 29 HÄRD OCH GROPAR. HEARTH AND PITS

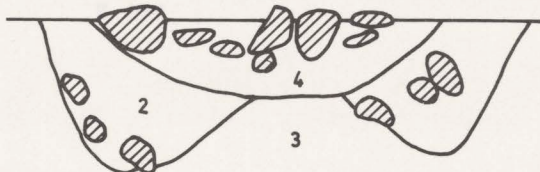


FIG 13

A 27 STOLPHÅL. POST-HOLE

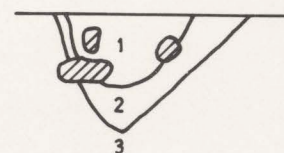


FIG 14

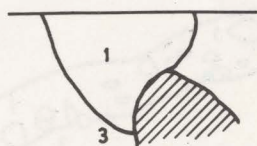
A 27 STOLPHÅL
POST-HOLE

FIG 15

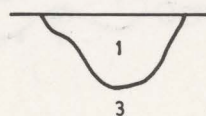
A 33 STOLPHÅL
POST-HOLE

FIG 16

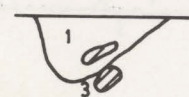
A 37 STOLPHÅL
POST-HOLE

FIG 17

1. SVAGT SOTIG MO
2. HUMUSFÄRGAD MO
3. GULBRUN GRUSIG SAND
4. KOL MED SKÖRBRÄND STEN

- SLIGHTY SOOTY FINE SAND
- HUMUS - COLOURED FINE SAND
- YELLOW - BROWN GRAVELLY SAND
- CHARCOAL WITH BRITTLE BURNT STONES

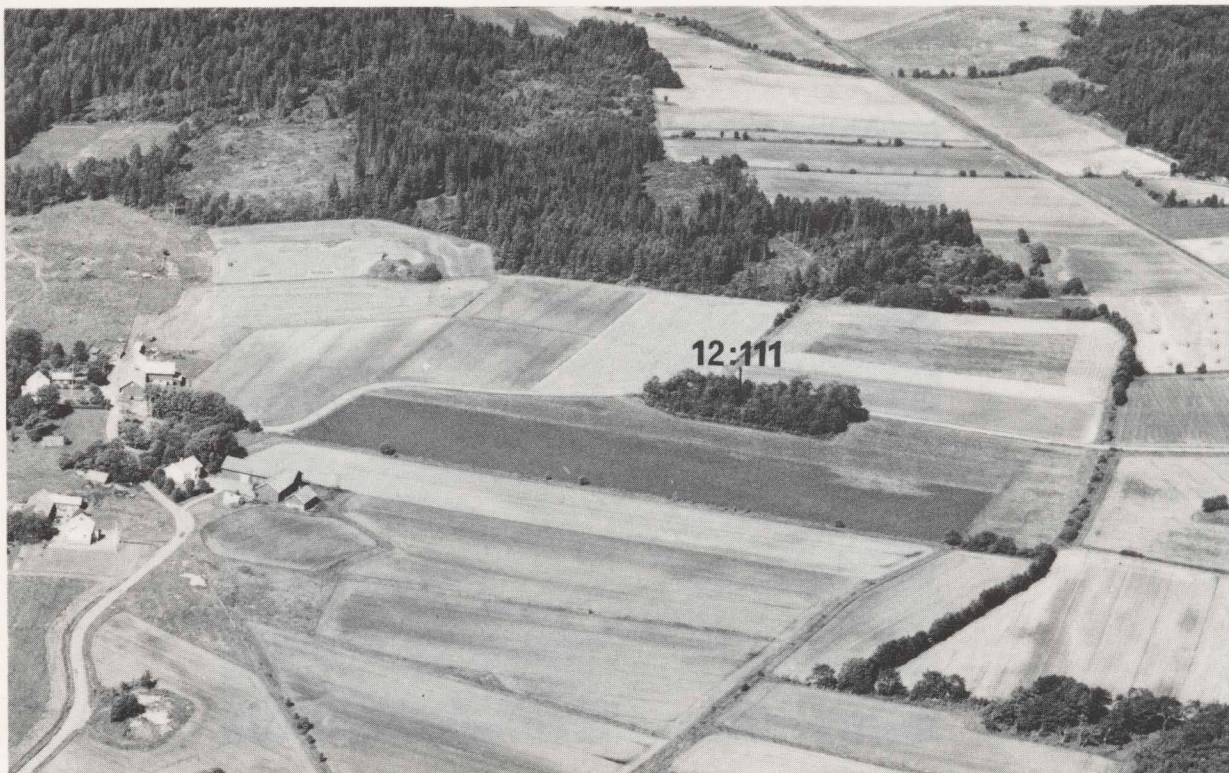


Fig 18

Översikt av undersökningsområdet. Foto från söder. Foto BeWe Bild.
Av försvarsstaben godkänd för publicering.

General view of the investigation area. Photo from the south. Photo BeWe Bild.
Reproduced by permission of the Swedish Defence Staff.

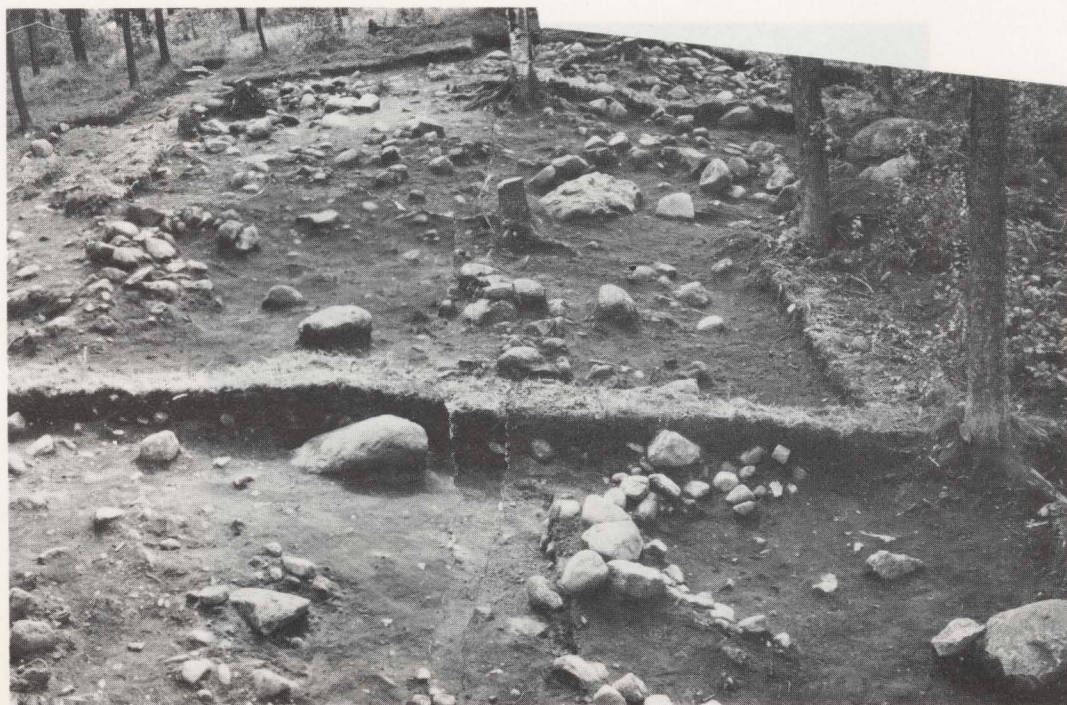


Fig 19

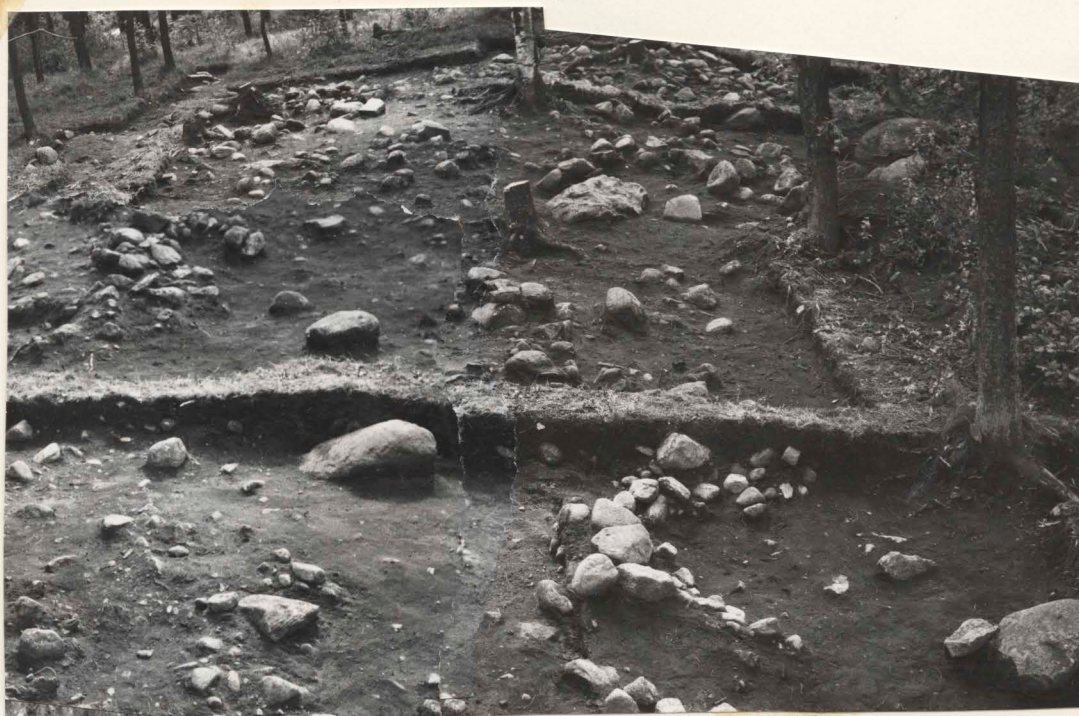
Två husväggar (anl 10 och 12) och del av terrasskanten (anl 13).
Foto från väster.

Two house-walls (structures 10 and 12) and part of the terrace edge
(structure 13). View from the west.



Fig 18
Översikt av undersökningsområdet. Foto från söder. Foto BeWe Bild.
Av försvarsstaben godkänd för publicering.

General view of the investigation area. Photo from the south. Photo BeWe Bild.
Reproduced by permission of the Swedish Defence Staff.



Neg nr. B 6709

Fig 19
Två husväggar (anl 10 och 12) och del av terrasskanten (anl 13).
Foto från väster.

Two house-walls (structures 10 and 12) and part of the terrace edge
(structure 13). View from the west.

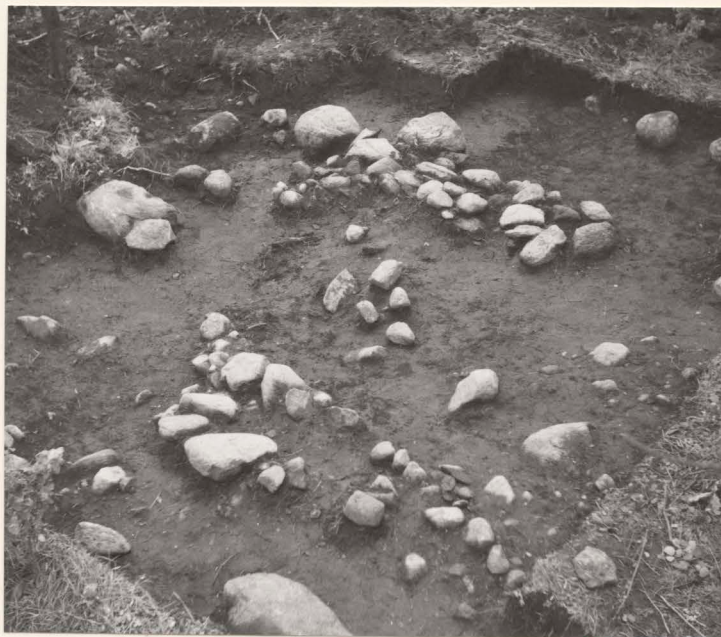


Fig 20
Två husväggar? (anl 9 och 11). Foto från
öster.

Two house-walls? (structures 9 and 11).
View from the east.



Fig 21
Husvägg? (anl 9). Foto från väster.
House-wall? (structure 8). View from
the west.



Neg.nr B 6710

Fig 20
Två husväggar? (anl 9 och 11). Foto från öster.

Two house-walls? (structures 9 and 11).
View from the east.



Neg.nr B 6711

Fig 21
Husvägg? (anl 9). Foto från väster.
House-wall? (structure 8). View from the west.



Fig 22
Husvägg? (anl 32). Foto från sydväst.
House-wall? (structure 32). View from
the south-west.



Fig 23
En husvägg? (anl 2) och ett röjningsröse (anl 1).
Foto från ostnordost.
A house-wall? (structure 2) and a clearance cairn
(structure 1). View from the east-north-east.



Neg.nr. B 6712

Fig 22
Husvägg? (anl 32). Foto från sydväst.
House-wall? (structure 32). View from
the south-west.



Neg.nr. B 6713

Fig 23
En husvägg? (anl 2) och ett röjningsröse (anl 1).
Foto från ostnordost.

A house-wall? (structure 2) and a clearance cairn
(structure 1). View from the east-north-east.



Fig 24

Terrasskanten (anl 13) och yta 11. Foto från sydost.

The terrace edge (structure 13) and area 11. View from the south-east.



Fig 25

Terrasskanten (anl 13). Foto från nordväst.

The terrace edge (structure 13). View from the south-west.

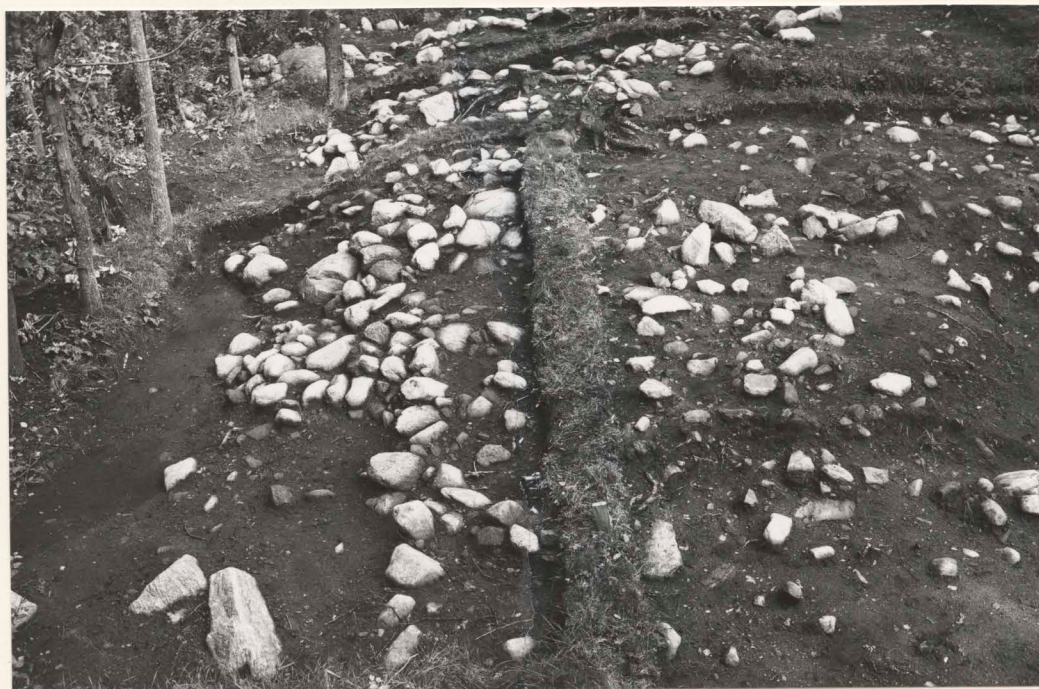


Fig 24

Terrasskanten (anl 13) och yta 11. Foto från sydost.

The terrace edge (structure 13) and area 11. View from the south-east.

Neg. nr. B6714.

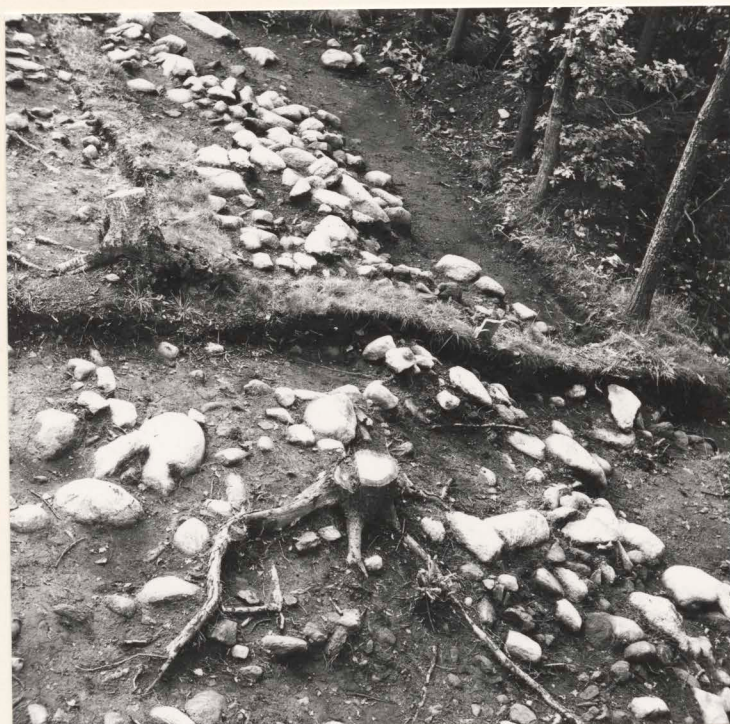


Fig 25

Terrasskanten (anl 13). Foto från nordväst.

The terrace edge (structure 13). View from the south-west.

Neg. nr. B 6715

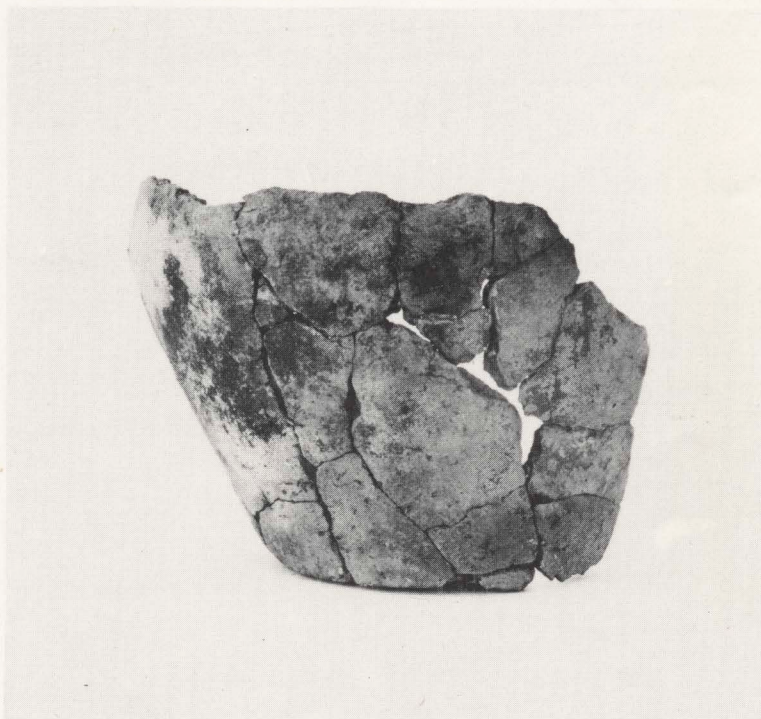


Fig 26

Skala 1:2

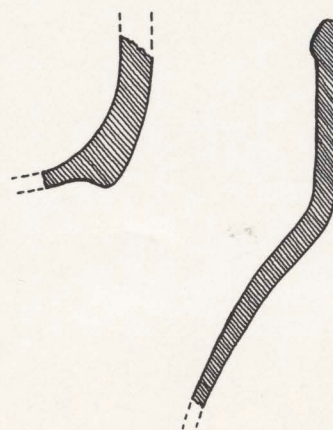


Fig 27

Skala 1:2

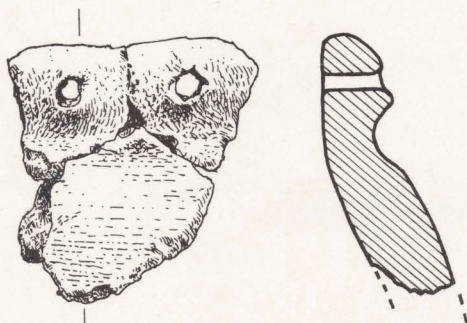


Fig 28

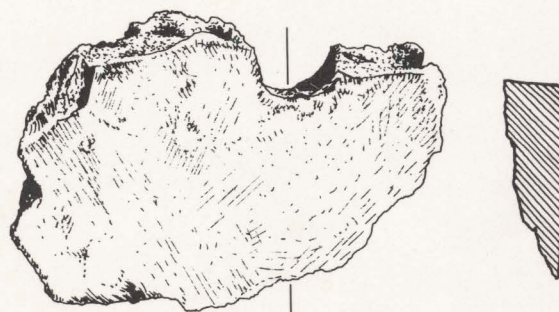


Fig 29

Fig 26 Lerkärl, fynd 150

Fig 27-

29 Keramik

Fig 26 Pottery vessel, find 150

Figs

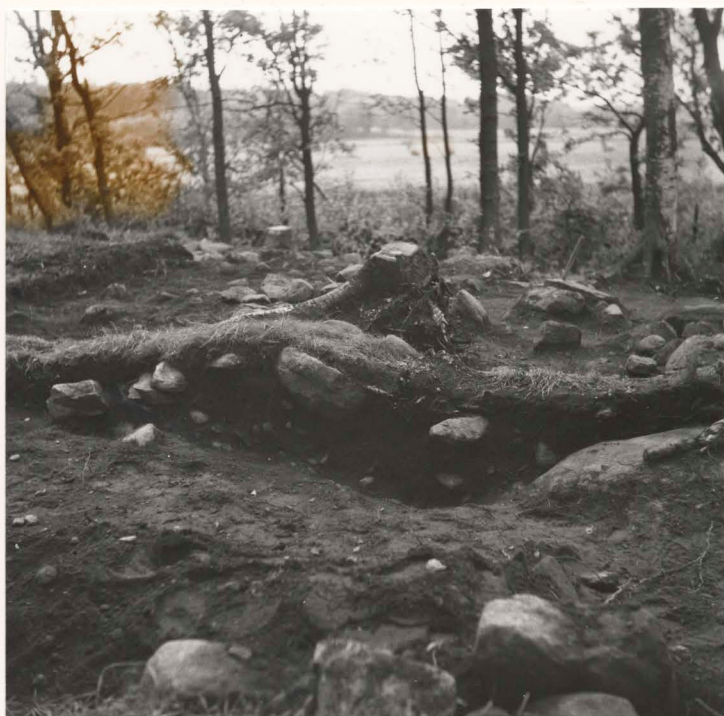
27-29 Pottery

Skala 1:1



Neg. nr. 6717 B

Anläggning 29, profil. Nedgrävningarna och härden markerade.



Neg. nr. B 6718

Anläggning 3, profilen.



Neg. nr. B 6719

Yta 5,6,7 efter avtorvning och delvis nedgrävd i yta 5 och 6. Foto från norr.



Neg. nr. B 6720

Anläggning 20. Foto från sydväst.



Neg. nr. B 6721

Anläggning 1 före undersökning. Foto från östsydost.



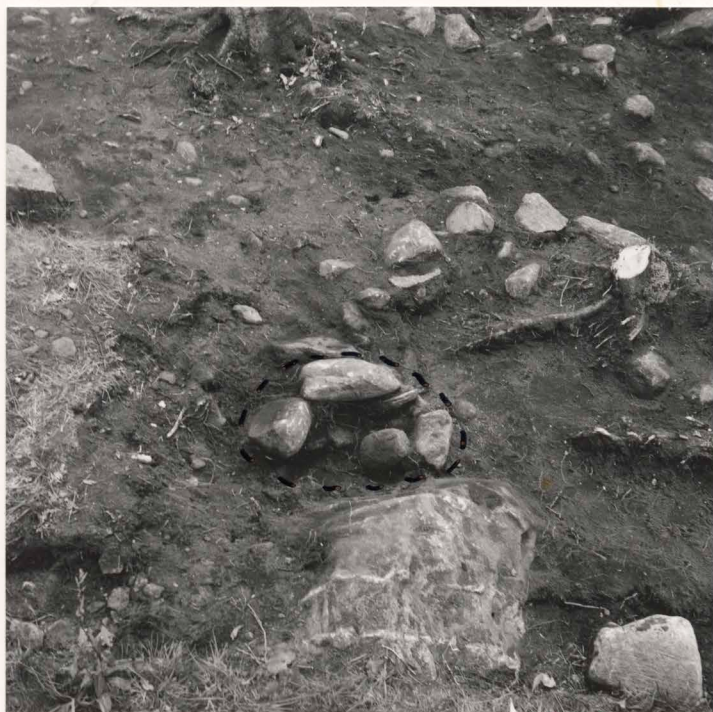
Neg. nr. B 6722

Anläggning 1 före undersökning. Foto från nordväst.



Neg.nr B 6723

Anläggning 18 utgrävd. Foto från nordväst.



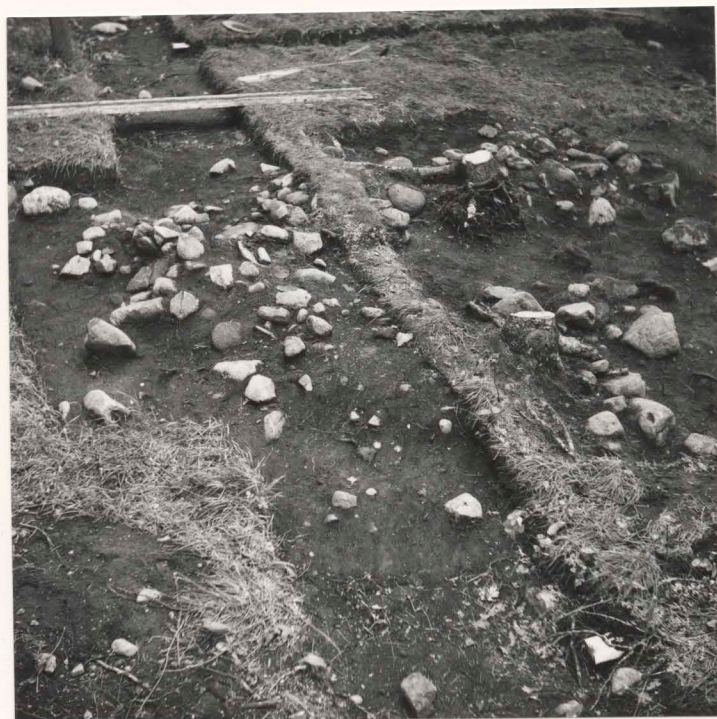
Neg.nr B 6724

Yta 3 efter avtorvning och rensning.
Platsen för fynd 67 markerad. Foto
från väster.



Anläggning 1, sydvästra halvan, södra delen med undre stenpackning runt stenfritt mörkt område. Foto från sydsydväst.

Neg.nr B 6725



Anläggning 3 efter avtorvning. Foto från nordost.

Neg.nr B 6726



Yta 3 efter avtorvning och rensning. I förgrunden del av yta 2. Foto från söder.

Neg. nr. B 6727



Yta 2 efter avtorvning och rensning. I förgrunden yta 3. Foto från väster.

Neg. nr. B 6728



Neg.nr B 6729

Yta 2 efter avtorvning och rensning. Foto från söder.

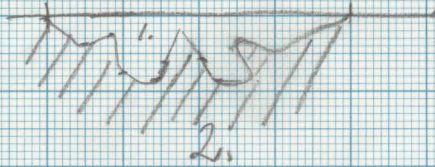


Anläggning 12 (i förgrunden) samt anläggning 10 efter avtorvning och rensning. Yta 5 och 6 delvis utgrävda. Foto från öster.

Arkiveras

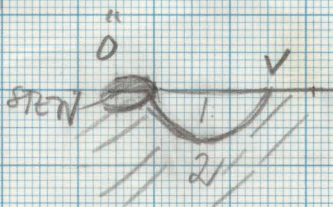
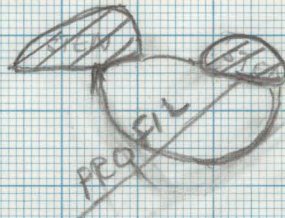
12/11

ANL. 16 YTA 5
PROFILSKISS
SKALA 1:20



1. MÖRK MOIG JORD
2. BRUN SAND

Schalt II 14,60 m 16 m



PROFIL

1. MÖRKFÄRG N. MOIG GRUSIG SAND
2. BRUN GRUSIG SAND

Tolkning
Ej stöphål. Möjl naturl

Plundra

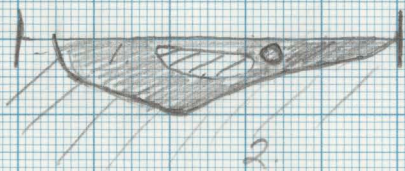
Aukiveras

12:111

Ant 30

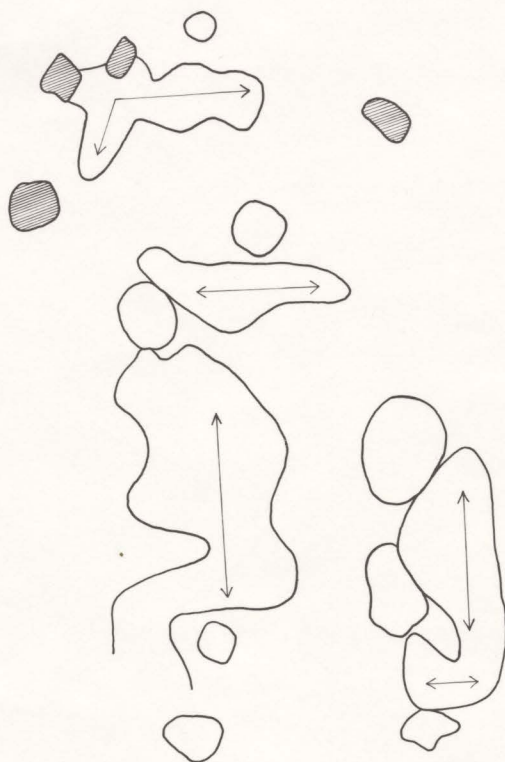
Profil

Skala 1:20



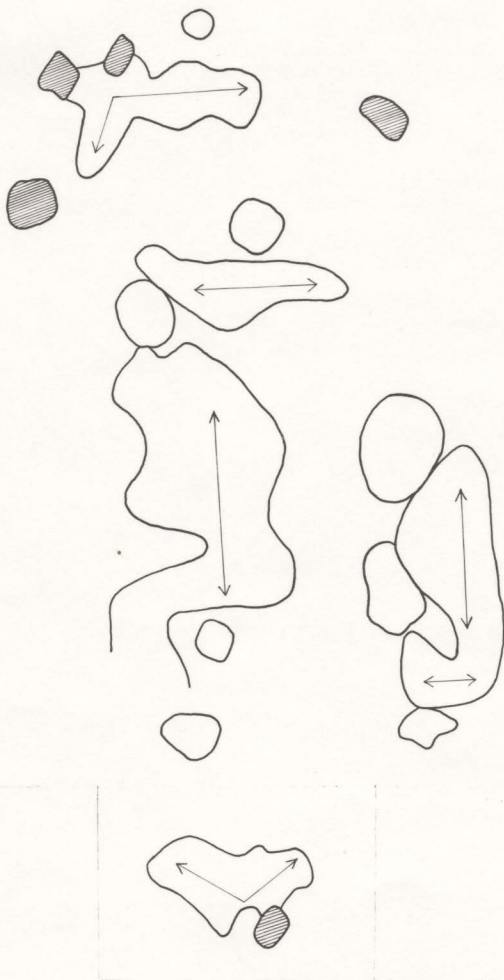
1. HUMUSFÄRGAD MO (EJ SOT)
2. BRUN FIN SAND

g stolp trä. Kan vara en rest
av ant. 10, men mycket osäkert
så planritningen.
inga fynd ?



Skala 1:100
 minskas till 1:50
 12.111

12.111



Skala 1:100
märke till 1:50
12.11

G A M KONSERVERING

Landskap:

Göteborg

Härad:

Socken:

Gård/fastighetsbeteckning: V.Tuve

Fornl.nr/fyndnr: 12:111, alla F-nr med keramik

Dnr: K 4/72

Inv.nr:

Neg.nr:

Inkommet för konservering: juli -72

Utlämnat från konservering: aug -72

Föremålsslag:

Keramik i skärvor.

Åtgärd:

Skärvorna rengjorda och sammansatta i mån
av passningar .(Arbetet resulterade ej i identifierbara
käriformer).

Signatur: JE.S/KRx

G A M KONSERVERING

Landskap: Göteborg

Härad:

Socken:

Gård/fastighetsbeteckning: V.Tuve

Fornl.nr/fyndnr: 12:111, F 150

Dnr: K 6/72

Inv.nr:

Neg.nr:

Inkommet för konservering: aug 72

Utlämnat från konservering: 20.9.72

Föremålsslag: Fragm. lerkärl inpackat i gasbinda.

Åtgärd: Då kärlet packades upp visade det sig ligga på sidan med botten vertikalt. Nedtaget iskärvor, som rengjorts och åter sammansatts till större delen av botten och bukens nederdel till ett lerkärl.

Signatur: JE.S/KRx